

Міністерство освіти і науки України

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Донецького державного університету
управління

ТОМ XVI

Серія "Економіка"

Випуск 295

"Актуальні проблеми розвитку
зовнішньоекономічної та інноваційної
діяльності"

Маріуполь 2015

ББК У 9 (4Укр)+У5

А 43

УДК 339.9

Актуальні проблеми розвитку зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності : зб. наук. праць / ДонДУУ. – Маріуполь: ДонДУУ, 2015. – Т. XVI. – 223 с. – (Сер. Економіка; вип. 295).

Засновник: Донецький державний університет управління

Редакційна колегія

Марова С.Ф. – д.держ.упр., проф., головний редактор;

Балуєва О.В. – д.е.н., доц., заст. головного редактора;

- Амоша О.І.** – д.е.н., проф., академік НАНУ (Інститут економіко-правових досліджень НАНУ);
Бардась А.В. – д.е.н., проф. (ДВНЗ «Національний гірничий університет»);
Дубницький В.І. – д.е.н., проф. (Донецький державний університет управління);
Дятлова В.В. – д.е.н., проф. (Донецький державний університет управління);
Петенко І.В. – д.е.н., проф. (Донецький державний університет управління);
Смерічевський С.Ф. – д.е.н., проф. (Донецький державний університет управління);
Солоха Д.В. – д.е.н., проф. (Київський національний університет культури і мистецтв).

Подано наукові праці викладачів і аспірантів Донецького державного університету управління й інших провідних ВНЗ України, у яких наведено результати наукових досліджень з актуальних проблем розвитку зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності підприємств, регіонів та держави.

Висвітлено загальнодержавні проблеми, проблеми регіонів, галузей, комплексів і окремих підприємств.

Для науковців, викладачів, аспірантів і фахівців-практиків підприємств виробничої й невиробничої сфери, державних службовців.

Представлены научные труды преподавателей и аспирантов Донецкого государственного университета управления и других ведущих ВУЗов Украины, в которых приведены результаты научных исследований по актуальным проблемам развития внешнеэкономической и инновационной деятельности предприятий, регионов и государства.

Освещены общегосударственные проблемы, проблемы регионов, отраслей, комплексов и отдельных предприятий.

Для научных работников, преподавателей, аспирантов и специалистов-практиков предприятий производственной и непроизводственной сферы, государственных служащих.

Затверджений додатком до Постанови Президії ВАК України від 22.12.2010 р. № 1-05/8 як фаховий з економіки.

Адреса редакції: 87513, Маріуполь - 13, вул. Карпінського, 58.

Телефони: (0629) 38-97-74 095-716-45-06 098-381-10-87

Видається за рішенням Вченої ради ДонДУУ мовою оригіналу.

ISBN 966-7917-00-2

© Донецький державний університет управління, 2015

УДК 658.8: 395.5

ВИХІД ПІДПРИЄМСТВ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК: СТВОРЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА

*Дятлова В.В., д.е.н., к.т.н., професор
Кравчук Т.О., студентка ОКР «спеціаліст»
Донецький державний університет управління*

Показано значимість створення представництва підприємств хімічної промисловості за рубежом. Проаналізовано можливі витрати на реєстрацію товариства з обмеженою відповідальністю в країнах ЄС. Запропоновано економічно вигідний варіант для реєстрації представництва в країнах ЄС.

Ключові слова: підприємства хімічної промисловості, європейський ринок, створення представництва, вибір країни для реєстрації.

Показана значимость создания представительства предприятий химической промышленности за рубежом. Проанализированы возможные затраты на регистрацию общества с ограниченной ответственностью в странах ЕС. Предложен экономически выгодный вариант для регистрации представительства в странах ЕС.

Ключевые слова: предприятия химической промышленности, европейский рынок, создание представительства, выбор страны для регистрации.

The importance of the establishment for representative office of chemical industry enterprises in foreign countries has been shown. The possible costs of registration a limited liability company in the EU have been analyzed. A cost effective option for registration offices in the EU has been proposed.

Key words: chemical industry enterprises, European market, establishment of representative office, selection of countries for registration.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сьогодні актуальним питанням у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств, що займаються експортом хімічної продукції, є вихід на

ринок Європейського Союзу. Це викликано як загальним курсом країни на євроінтеграцію, так і необхідністю збільшення обсягів продажу продукції, що користується попитом, для ефективнішого використання виробничих потужностей підприємств хімічної промисловості. Європейський ринок, з огляду на транспортну доступність і перспективність розвитку, є достатньо привабливим для підприємств, що володіють потужним потенціалом з виробництва хімічної продукції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми виходу українських підприємств на зовнішні ринки висвітлюються багатьма вітчизняними вченими. Більшість з них вважають, що підприємству при виході на європейський ринок необхідно взяти до уваги існування безліч обмежень і перешкод, як у зарубіжній країні, так і в своїй [1, 2].

Мета статті – визначити переваги та економічну доцільність створення представництва в країнах ЄС для підприємства хімічної промисловості.

Виклад матеріалів основного дослідження. Важливою умовою виходу українських підприємств на європейський ринок є забезпечення відповідного рівня якості продукції європейським стандартам, основним з яких для хімічної продукції є Регламент № 1907/2006 про реєстрацію, оцінку, авторизацію і обмеження хімічних речовин та препаратів (REACH) [3]. Цей документ є чинним з 01.06.2007 р. для підприємств країн ЄС, що виробляють, постачають або імпортують хімічну продукцію на європейський ринок в обсязі понад однієї тонни на рік. Хімічні вироби, що поставляються в ЄС, також підлягають реєстрації за певних умов. У разі, якщо українські підприємства – експортери не дотримуються норм і правил REACH по всьому циклу виробничого ланцюжка, доступ на європейський ринок обмежується або відсутній [3, ст. 7]. Органом, який несе відповідальність за реалізацію основних положень Регламенту, є Європейське хімічне агентство (ЄХА).

Публічне акціонерне товариство «Ясинський коксохімічний завод» (ПАТ «ЯКХЗ»), одне з крупних підприємств хімічної промисловості України, дотримується всіх норм Регламенту і його коксохімічна продукція експортується в ЄС без обмежень.

В останні роки ПАТ «ЯКХЗ» збільшує обсяги експорту на європейський ринок (рис.). Їх збільшення обумовлено тим, що у 2012 р. керівництво прийняло рішення про доцільність налагодження зв'язків з ЄХА через єдиного представника заводу (обрано його з Кіпру). Вартість експортного контракту склала 5 тис. євро, термін дії – 5 років. У 2014 році ПАТ «ЯКХЗ» витратило 44566 євро в ЄХА на реєстрацію, проведення та авторизацію хімічних речовин.

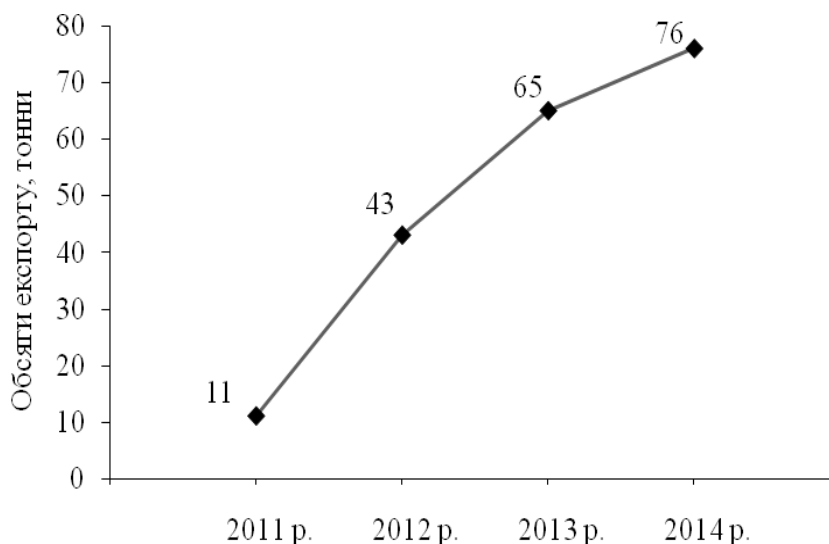

Рисунок – Динаміка експорту хімічної продукції до країн ЄС

Проаналізуємо стан середовища для створення представництва в ЄС. В даний час існує можливість створення компаній, засновниками яких є іноземні громадяни або іноземні юридичні особи. Найбільш поширеною організаційно-правовою формою таких компаній є товариство з обмеженою відповідальністю та акціонерні товариства. Власниками компанії можуть бути один або декілька юридичних або фізичних осіб. Фінансова відповідальність власників обмежена їх внесками капіталу.

Для ПАТ «ЯКХЗ» актуальним є створення представництва в ЄС, а не іноземної або українсько-іноземної компанії, що знижує вартість реєстрації та щомісячні витрати на утримання компанії. Якщо компанії необхідно представляти її інтереси (ведення ділового листування, отримання пошти, ведення переговорів, реалізація будь-яких бізнес-проектів в рамках ЄС), а також вести діяльність, яка передбачає прибуток, це вимагає створення представництва. Компанія, яка має представництво і бажає займатися комерційною діяльністю в рамках ЄС, повинна мати свій власний номер у фінансовому органі в ЄС, з якою будуть реєструватися всі фінансові операції на європейському ринку.

ПАТ «ЯКХЗ» успішно працює на ринках Австрії, Угорщини, Польщі, Чехії, Болгарії, Румунії, Словаччині й ін. Саме за цими країнами і буде проведено аналіз витрат на реєстрацію представництва.

Австрія. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (GmbH). Мінімальний статутний капітал – 35 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 34 %. ПДВ – 20 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого, який повинен мати громадянство однієї з країн ЄС або мати дозвіл на проживання в Австрії. Можливий номінальний сервіс.

Бельгія. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (BVBA). Мінімальний статутний капітал – 18 600 €. Корпоративний прибутковий податок – 39 %. ПДВ – 21 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення адміністратора. Можливий номінальний сервіс.

Болгарія. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю. Мінімальний статутний капітал – 2 500 € (7 %

мають бути оплачені до реєстрації процесу). Корпоративний прибутковий податок – 21 %. ПДВ – 15 % від необхідної фінансової звітності. Аудит необхідний лише у випадку особливих вимог, пов'язаних з діяльністю компанії. Потрібні мінімум один директор і засновник (фізичні або юридичні особи, резиденти або нерезиденти). Можливий номінальний сервіс.

Угорщина. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (KFT). Мінімальний статутний капітал – 12 500 €. Корпоративний прибутковий податок – 36 %. ПДВ – 25 % від необхідної фінансової звітності. Аудит не потрібний. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення адміністратора. Можливий номінальний сервіс.

Німеччина. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (GmbH). Мінімальний статутний капітал – 25 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 25 %. ПДВ – 16 % від необхідного фінансового звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого, який повинен мати громадянство Німеччини, а також бути працюючим. Можливий номінальний сервіс.

Греція. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (EPE). Мінімальний статутний капітал – 18 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 35 %. ПДВ – 18 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого, який повинен мати громадянство однієї з країн ЄС. Можливий номінальний сервіс.

Данія. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (APS). Мінімальний статутний капітал – 17 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 32 %. ПДВ – 25 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або

юридична особа/ резидент або нерезидент. Необхідним є призначення адміністратора. Можливий номінальний сервіс.

Іспанія. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (SL). Мінімальний статутний капітал – 3 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 35 %. ПДВ – 16 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого, який повинен мати громадянство однієї з країн ЄС. Можливий номінальний сервіс.

Італія. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю. Мінімальний статутний капітал – 10 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 37 %. ПДВ – 20 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого, який повинен мати громадянство однієї з країн ЄС. Можливий номінальний сервіс.

Ліхтенштейн. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю. Мінімальний статутний капітал – 19 800 €. Корпоративний прибутковий податок – 8,5 %. ПДВ – 7,6 %, необхідних фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого, який повинен мати громадянство Ліхтенштейну, або вид на проживання, необхідні для роботи. Можливий номінальний сервіс.

Люксембург. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (SARL). Мінімальний статутний капітал – 12 500 €. Корпоративний прибутковий податок – 30 %. ПДВ – 18 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого, який повинен мати громадянство однієї з країн ЄС або проживання в Люксембурзі. Можливий номінальний сервіс.

Нідерланди. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (BV). Мінімальний статутний капітал – 18 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 35 %. ПДВ – 19 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого. Можливий номінальний сервіс.

Фінляндія. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (OY). Мінімальний статутний капітал – 8 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 28 %. ПДВ – 22 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення не менше двох менеджерів, які повинні мати громадянство однієї з країн ЄС або вид на проживання у Фінляндії. Можливий номінальний сервіс.

Франція. Розповсюджені товариства з обмеженою відповідальністю (SARL). Мінімальний статутний капітал – 1 000 €. Корпоративний прибутковий податок – 33 %. ПДВ – 19,6 % від необхідної фінансової звітності. Аудиту не потрібно. Компанію створює фізична або юридична особа / резидент або нерезидент. Необхідним є призначення керуючого, який повинен мати громадянств Франції або місця проживання, а також необхідні права на роботу або потрапити в реєстраційну картку компанії іноземного комерсанта. Можливий номінальний сервіс.

Аналіз витрат на реєстрацію представництва в ЄС показав (табл.), що економічно доцільно для ведення бізнесу обрати Болгарію, виходячи з розміру мінімального акціонерного капіталу (2 500 євро, податок – 15 %). Чинний контракт зі «спеціальним представником» в ЄС (5 000 євро) обмежений у часі, що робить його менш вигідним для заводу. Найменший розмір мінімального акціонерного капіталу – у Франції, однак досить високі податки і додаткові вимоги, які ускладнюють процес реєстрації.

Таблиця – Витрати на реєстрацію представництва в країнах ЄС

Країни	Мінімальний розмір статутного капіталу, тис. €	Корпоративний прибутковий податок, %	Податок на додану вартість, %
Австрія	35	34	20
Бельгія	18,6	39	21
<i>Болгарія</i>	<i>2,5</i>	<i>21</i>	<i>15</i>
Угорщина	12,5	36	25
Німеччина	25	25	16
Греція	18	35	18
Данія	17	32	25
Іспанія	3	35	16
Італія	10	37	20
Ліхтенштейн	19,8	8,5	7,6
Люксембург	12,5	30	18
Нідерланди	18	35	19
Фінляндія	8	28	22
Франція	1	33	19,6

Висновки. Створення представництва українського підприємства хімічної промисловості в країнах ЄС є більш економічно доцільним, порівняно з укладанням контракту зі «спеціальним представником». Реєстрація представництва в ЄС надає ряд переваг, таких як спрощення організації експортно-імпорتنих операцій; розширення ринків збуту; підвищення рівня довіри європейських імпортерів; зниження ризику витоку інформації про ноу-хау заводу.

Література

1. Шарнопольская О. Н. Управление сбытом продукции акционерных предприятий Донецкой области при выходе на внешний рынок / О. Н. Шарнопольская // Труды ДонГТУ. – Серия «Экономическая». – Вып. 19. – 2000. – С. 184-188.
2. Щербак В. Г. Проблеми проникнення вітчизняних підприємств на зовнішні ринки / В. Г. Щербак, А. П. Лозенко // Фінанси України. – 2010. – № 4. – С. 41–43.
3. Регламент № 1907/2006 про реєстрацію, оцінку, авторизацію і обмеження хімічних речовин та препаратів (REACH) // Офіційний вісник Європейського Союзу. – 29.5.2007. – L 136/81. – 279 с.

УДК 347.779.1

НАБУТТЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА НАУКОВЕ ВІДКРИТТЯ

*Кужелєва Г.О., к.е.н., доцент
Донецький державний університет управління*

Проведено комплексний аналіз наукової літератури та нормативних джерел у сфері інтелектуальної власності на наукове відкриття. Визначено існуючі проблеми для вирішення їх на державному і міждержавному рівнях.

Ключові слова: інтелектуальна власність, наукове відкриття, інститути, права, диплом, законодавча база, стан і проблеми, шляхи вирішення.

Проведен комплексный анализ научной литературы и нормативных источников в сфере интеллектуальной собственности на научное открытие. Определены существующие проблемы для решения их на государственном и межгосударственном уровнях.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, научное открытие, институты, права, диплом, законодательная база, состояние и проблемы, пути решения.

The complex analysis of the scientific literature and normative sources in the sphere of intellectual property in the scientific discovery has been realized. The existing problems for a solutions them at the state and intergovernmental levels have been determined.

Key words: intellectual property, scientific discovery, institutes, rights, diploma, legislative base, state and problems, ways of decision.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Окрему групу відносин, регульованих цивільним правом, становлять відносини, об'єктами яких є продукти творчої діяльності людей. Самі процеси розумової діяльності перебувають за межами дії права.

ЗМІСТ

Балуєва О.В.	«Зелена економіка» – шлях до інноваційного розвитку регіону і країни	3
Дороніна О.А.	Розвиток концептуальних засад виміру гідної праці: регіональний аспект	12
Дятлова В.В.	Розвиток інноваційного потенціалу економіки: законодавчі й організаційні засади в Україні	22
Мельникова М.В.	Матричні моделі у плануванні структурних зрушень в економіці старопромислового регіону	32
Петенко І.В., Петенко А.В.	Застосування концепцій управління персоналом на українських підприємствах в умовах глобалізації та інтеграції	43
Ушенко Н.В.	Професіоналізація управлінської діяльності: підхід з позиції теорій лідерства	52
Дунаєва В.В.	Правові та організаційні засади захисту від недобросовісної конкуренції в Україні	63
Дятлова В.В., Кравчук Т.О.	Вихід підприємств хімічної промисловості на європейський ринок: створення представництва	74
Кужелева Г.О.	Набуття прав інтелектуальної власності на наукове відкриття	82
Кужелева Г.О., Ковтун Д.С.	Удосконалення маркетингової стратегії виходу підприємств на міжнародний ринок ...	91

Кужелєва Г.О., Пономаренко О.В.	Удосконалення організаційних процесів у сфері імпортової діяльності підприємства ...	100
Кулєшова Л.В.	Маркетинг на ринку інтелектуальної власності: зарубіжний і вітчизняний досвід ...	109
Малік М.А.	Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності у контексті формування курсу на неоіндустріалізацію економіки	118
Малік М.А., Кощей Н.С.	Активізація зовнішньоекономічної діяльності підприємств кондитерської галузі на засадах удосконалення збутової діяльності	125
Меліхова Т.О.	Внутрішній контроль ПДВ для своєчасного виявлення загроз економічної безпеки підприємства	133
Рева О.В.	Соціально відповідальне управління проектами реформування пріоритетних галузей промисловості України	142
Ткаченко О.Г.	Діагностика суб'єкту господарювання з позицій системно-структурного розвитку зовнішньоекономічної сфери національного господарства	153
Ткаченко О.Г., Чекригін М.В.	Оцінка соціальних проектів як інструмент реалізації ефективної регіональної політики ..	162
Харченко О.С.	Національна інноваційна система України: стан і закономірності розвитку	171
Чорна Л.В.	Сучасні проблеми комерціалізації результатів науково-дослідної діяльності	185

Чорна Л.В., Бібік В.В	Світовий досвід і тенденції розвитку сільського туризму	194
Шапошнікова О.М., Дятлова Ю.В.	Стратегічне управління витратами підприємства: поняття, функції та їх реалізація..	203
Щукін Б.М.	Політика економічного зростання.....	213

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**Донецького державного університету
управління**

ТОМ XVI

Серія “Економіка”

Випуск 295

**“Актуальні проблеми розвитку
зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності”**

Матеріали, які публікуються, відбивають точку зору авторів, що може не збігатися з думкою членів редколегії збірника.
Посилання на збірник при цитуванні або частковому використанні тексту публікації обов'язково.

Відповідальний
за випуск

Балуєва О.В.
Дятлова В.В.

Коректор

Дятлова В.В.

Технічний редактор

Кужелева Г.О.

Підписано до друку 21.01.15. Формат 64x84 $\frac{1}{16}$. Папір фінський.
Друк офсетний. Обл.-вид. арк. 10,2. Тираж 100 прим. Замовл. № 121.

Донецький державний університет управління
87513, м. Маріуполь, вул. Карпинського, 58